

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Hallinnon kehittämiskeskuksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Hallinnon kehittämiskeskuksesta. Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta muodostetaan Hallinnon kehittämiskeskus, joka olisi valtion liikelaitoksista annetun lain mukainen valtion liikelaitos. Hallinnon kehittämiskeskuksen organisatorinen asema muuttuisi valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetulla tavalla siten, että se olisi valtion talousarvion ulkopuolinen liikelaitos.

Esityksen tavoitteena on muuttaa Hallinnon kehittämiskeskuksen hallinnollinen asema vastaamaan paremmin sen asemaa ja toimintaa maksullisia palveluja tuottavana ja kilpailuolosuhteissa toimivana laitoksena. Liikelaitosmuoto antaa mahdollisuuden tehostaa laitoksen toimintaa, parantaa kilpailukykyä ja vastata

paremmin julkisen hallinnon erityisosaamiseen perustuvien palveluiden markkinoiden ja kysynnän kehitykseen.

Ehdotetussa laissa annetaan Hallinnon kehittämiskeskuksen toiminnan erityispiirteistä johtuvat valtion liikelaitoksista annettua lakia täydentävät säännökset. Hallinnon kehittämiskeskukselle ehdotetaan annettavaksi oikeus ottaa pitkäaikaista lainaa valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetulla tavalla.

Liikelaitoksena Hallinnon kehittämiskeskus jatkaisi nykyisen Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimintaa. Nykyinen henkilöstö siirtyisi uuden liikelaitoksen palvelukseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .	1	4.1. Taloudelliset vaikutukset	6
YLEISPERUSTELUT	3	4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset ..	6
1. Johdanto	3	5. Asian valmistelu	7
2. Nykytila	3	YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT	7
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	3	1. Lakiehdotuksen perustelut	7
Valtionhallinnon kehittämiskeskus	3	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	8
Koulutus- ja kehittämispalvelut Valtion-	4	3. Voimaantulo	8
hallinnon kehittämiskeskuksen toimialalla	4	4. Säättämisjärjestys	8
2.2. Nykytilan arviointi	4	LAKIEHDOTUS.....	9
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ...	5	Laki Hallinnon kehittämiskeskukselta	9
3.1. Tavoitteet	5		
3.2. Keskeiset ehdotukset	5		
4. Esityksen vaikutukset	6		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Valtionhallinnon kehittämiskeskus tuottaa täydennyskoulutus-, konsultointi- ja muita kehittämispalveluja lähinnä valtionhallinnolle. Asiakkaina on myös kunnallisen ja yksityisen sektorin organisaatioita. Kehittämiskeskuksella on myös koulutus ja kehittämispalvelujen vientitoimintaa. Sen asiantuntemuksen erityisalueita ovat muun muassa julkinen johtaminen, julkisen hallinnon toimintajärjestelmät, kansainvälistyminen ja integraatio sekä talous- ja henkilöstöhallinto.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksella ei ole viranomaistehtäviä. Kehittämiskeskus on merkittävä valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön tuki- ja asiantuntijaorganisaatio valtionhallinnon keskeisten organisaatio-, ohjaus-, budjetointi- ja toimintajärjestelmien uudistamisessa sekä muiden hallinnon kehittämiseen liittyvien tehtävien toteuttamisessa.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimialalla on useita julkisia ja yksityisiä organisaatioita, jotka tuottavat koulutus- ja kehittämispalveluja. Useat valtion virastot ja laitokset tuottavat koulutus- ja kehittämispalveluja paitsi omaan käyttöönsä, myös muille palveluja tarvitseville.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Valtionhallinnon kehittämiskeskus

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimialasta, tehtävistä, ylimmästä johdosta ja toimintaperiaatteista säädetään Valtionhallinnon kehittämiskeskukselta annetussa laissa (110/87) ja asetuksessa (111/87).

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen tehtävänä on tuottaa ja järjestää hallinnon koulutus-, konsultointi- ja muita kehittämistoiminnan asiantuntijapalveluja. Tehtäväänsä kehittämiskeskus on toteuttanut muun muassa järjestämällä virastoille yhteistä koulutusta ja virastokohtaista koulutusta, tarjoamalla virastoille asiantuntijapalveluja kehittämistehtävissä, tekemällä toimialansa kehittämiseksi ja tukemiseksi tarpeellisia tutkimuksia ja selvityksiä, seuraamalla ja kehittämällä toimialansa mene-

telmiä, julkaisemalla toimialaansa koskevaa aineistoa, tekemällä toimialansa asioissa aloitteita ja antamalla lausuntoja, seuraamalla kotimaassa ja ulkomailla tapahtuvaa hallinnon kehittämistä sekä pitämällä yhteyttä toimialansa kotimaisiin ja ulkomaisiin laitoksiin. Vuonna 1993 kehittämiskeskus tuotti yhteensä 1 163 kurssipäivää ja 24 595 oppilaspäivää.

Koulutusta järjestetään myös yhteistyössä muiden Euroopan maiden vastaavien laitosten kanssa. Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen koulutus- ja kehittämispalvelujen vienti on suuntautunut Baltian maihin ja muualle lähialueille.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen palvelu- ja toimintatavoitteet on määritelty valtiovainministeriön ja kehittämiskeskuksen välisessä tulostavoitesopimuksessa.

Valtionhallinnon kehittämiskeskus on ollut vuodesta 1993 nettobudjetoitu laitos. Sen palvelut on valtion talousarviossa jaettu erikseen talousarviorahoitukseen ja maksulliseen palvelutoimintaan. Talousarviorahoitteinen toiminta käsittää vuonna 1994 noin kolmanneksen koko toiminnasta.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen koulutus- ja konsultointipalvelujen asteittainen maksullistaminen aloitettiin vuonna 1987. Tätä ennen palvelut olivat maksuttomia. Vuodesta 1993 nämä palvelut ovat olleet aina maksullisia. Valtion maksuperustelain (150/92) ja Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta annetun valtiovainministeriön päätöksen (1710/92) mukaan palvelut hinnoitellaan liikelatoudellisin perustein. Valtion talousarvioon vuosittain otetun määrärahan puitteissa maksulliseen toimintaan on saatu käyttää hintatukea. Vuoden 1994 valtion talousarvion mukaan hintatuki voisi olla enintään 4,8 miljoonaa markkaa.

Talousarviorahoitukseen toimintaan kuuluvat muun muassa pääosa julkaisu- ja tutkimustoiminnasta sekä osallistuminen kansainväliseen toimintaan ja yleisiin hallinnon kehittämistehtäviin.

Maksullisen palvelutoiminnan tulot olivat vuonna 1993 20,2 miljoonaa markkaa. Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen kokonaismenot vuonna 1993 olivat 33 miljoonaa markkaa.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen käytössä olevat toimitilat sijaitsevat Helsingissä ja Espoossa. Koulutusta järjestetään kysynnän

mukaan myös muualla Suomessa, kansainvälistä koulutusta ja integraatiovalmennusta myös ulkomailla.

Valtionhallinnon kehittämiskeskus perusti yhdessä Konsultointi Eero Voutilainen OY:n kanssa vuonna 1991 konsultointipalveluja tuottavan Pumaco Oy:n. Kehittämiskeskus omistaa puolet yhtiön osakekannasta. Yhtiön toimiva johto ja Konsultointi Eero Voutilainen Oy omistavat loput osakkeet.

Koulutus- ja kehittämispalvelut Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimialalla

Valtionhallinnon kehittämiskeskus on merkittävin valtionhallinnon koulutus- ja konsultointipalvelujen tuottaja. Pääosan, noin 90 %, henkilöstökoulutuksesta ja kehittämispalveluista virastot ja laitokset tuottavat itse osana yleishallintoaan tai omissa oppilaitoksissaan taikka hankkivat muilta julkisilta tai yksityisiltä koulutus- ja kehittämisyksiköiltä. Valtionhallinnon henkilöstökoulutuskustannukset ja kehittämispalvelujen hankintakustannukset ovat vuosittain noin 550 miljoonaa markkaa.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen lisäksi täydennyskoulutus- ja kehittämispalveluja tuottavat yliopistojen ja korkeakoulujen täydennyskoulutuskeskukset, ammatillisten oppilaitosten kurssitoiminta sekä muut julkisen hallinnon tai sitä lähellä toimivat koulutusorganisaatiot. Toimialalla on myös yksityisen sektorin johtamiskoulutukseen ja kehittämispalveluihin keskittyneitä organisaatioita ja yrityksiä sekä kasvavassa määrin ulkomaisia johtamiskoulutuslaitoksia ja kehittämisyrityksiä. Kunta-alalla ovat kuntien ja niiden keskusjärjestön omistamat koulutus- ja konsultointiyritykset, jotka toimivat osin samalla markkina-alueella.

2.2. Nykytilan arviointi

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimintaa on kehitetty hallinnon yleisten kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Sen palvelutoiminta on muutettu maksulliseksi. Myös talousarvio- ja rahoitustoiminta on pääosin maksullistettavissa. Palvelujen maksullistamisen kautta kustannukset voidaan kohdistaa palvelujen käyttäjille. Maksullisten palvelujen tuottamiseen soveltuvat sekä liikelaitosmuoto että yhtiömuoto. Valtionhallinnolla on tarvetta vai-

uttaa erityisosaamiseen perustuvien kehittämiskeskuksen palvelujen sisältöön ja tarjonnan jatkumiseen. Liikelaitosmuoto siihen liittyvästä ohjauksesta johtuen on toimintamuotona yhtiömuotoa sopivampi.

Pääosa talousarvio- ja rahoitustoiminnasta on mahdollista muuttaa aiempaa selkeämmin toimeksiantoihin ja toimeksiantokohtaiseen rahoitukseen perustuvaksi. Suuri osa valtiovarainministeriön antamista hallinnon yleiseen kehittämiseen liittyvistä tehtävistä hoidetaan jona nyt erillisten sopimusten mukaan ja erillisrahoituksella. Näin menetellen voidaan laitoksen kaikessa toiminnassa selkeämmin noudattaa yhtenäisiä toiminnan ohjauksen ja seurannan periaatteita.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksessa on sellaista tutkimus- ja julkaisutoimintaa sekä eräitä hallinnon palvelutehtäviä ja kansainväliseen yhteistoimintaan liittyviä tehtäviä, jotka eivät sovi varsinaisessa liiketoimintamuodossa harjoitettaviksi. Myös näitä tehtäviä on rahoitettu talousarvioon otetuilla määrärahoilla. Pääosa tutkimustoiminnasta ja siihen liittyvä julkaisutoiminta on tarkoitus siirtää korkeakouluun ja tutkimuslaitoksiin. Valtioneuvoston esikuntatehtävät ja muut hallinnon uudistamispolitiikkaan liittyvät tehtävät keskitetään valtiovarainministeriöön.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen nykyinen toiminta, kun otetaan huomioon tutkimustoiminnan siirtäminen muualla tuotettavaksi, soveltuu hyvin harjoitettavaksi valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87), jäljempänä yleislaki, tarkoitetussa liikelaitosmuodossa. Kehittämiskeskuksen nykyinen organisaatio ja toimintatapa vastaavat jo sinänsä useita yleislain asettamia edellytyksiä. Liikelaitosmuodossa kehittämiskeskusta voidaan edelleen kehittää siten, että se on toiminnallisesti ja taloudellisesti alan muiden organisaatioiden ja yritysten kanssa samassa asemassa.

Valtionhallinnon kehittämiskeskukselta edellytetään kykyä kehittää palvelujaan kysynnän mukaan joustavasti sekä tehdä kehittämisinvestointeja. Lisäksi toiminta ja talous on voitava mukauttaa kysynnän määrällisiin muutoksiin. Nykyinen perusteitaan virastomuotoinen, vaikkakin nettobudjetoitu ohjauksen ja talousmalli ei anna tähän riittävästi mahdollisuuksia.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimialalla on useita valtion, kunnallisia sekä yksityisiä täydennyskoulutuspalveluja tuottavia virastoja, laitoksia, oppilaitoksia sekä yhteisöjä

ja yrityksiä. Näiden yksikköjen ylläpitäjät taikka niitä lähellä olevat yhteisöt tukevat tätä toimintaa. Täydennyskoulutuksen alalla on vähän pelkästään asiakkaiden maksutuloon perustuvaa liiketoimintaa. Kehittämiskeskukseen kanssa kilpailevia konsultointiyrityksiä on satoja. Konsultointipalveluja ei yleensä tueta.

Valtionhallinnolla on tarve pitämällä yllä Valtionhallinnon kehittämiskeskusta varmistaa julkisen hallinnon erityisosaamiseen perustuva täydennyskoulutus- ja kehittämisspalvelujen tarjonta. Käynnissä olevat ja lähivuosina aloitettavat hallinnon kehittämishankkeet, erityisesti tehokkuuden ja laadun parantaminen, taloudelliset uudistukset ja hallinnon valmentaminen integraatioon, edellyttävät tehokkaita, julkisen hallinnon toimintaa hyvin tukevia kehittämispalveluja.

Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen asiantuntemus antaa myös hyvän lähtökohdan koulutus- ja kehittämisspalvelujen viennin kehittämiselle erityisesti Venäjän lähialueille ja Baltian maihin. Vientitoiminta sekä integraatiovalmennus ja johdon kehittäminen edellyttävät yhteistoimintaa muun muassa Euroopan talousalueen ja Euroopan unionin (EU) valtioiden kolleegaorganisaatioiden sekä EU:n asianomaisten toimielinten kanssa. Myös liikelaitosasema turvaa puitteet tarvittavalle kansainväliselle yhteistoiminnalle.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Uudistuksen tavoitteena on muuttaa Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen organisatorinen asema sekä taloudellinen ja toiminnallinen ohjaus paremmin vastaamaan koulutus- ja konsultointitoiminnan asettamia vaatimuksia. Uudistuksen tavoitteena on turvata virastomuotoa paremmat mahdollisuudet mukautua kysynnän määrällisiin ja laadullisiin muutoksiin, kehittää muun muassa koulutus- ja kehittämisspalvelujen vientiä sekä turvata valtionhallinnon tarvitsemat kehittämisspalvelut.

Eduskunta ja valtioneuvosto voivat vuosittain vaikuttaa Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen palvelutavoitteisiin ja talouteen ja näin päättää kehittämiskeskukseen toiminnan suuntaamista valtion ja muun julkisen hallinnon kehittämistarpeiden tukemiseen.

Liikelaitoksena toimivan Valtionhallinnon

kehittämiskeskukseen toiminnan lähtökohtana olisi julkista ja valtionhallintoa koskeva erityisasiantuntemus. Se voisi tarjota tähän asiantuntemukseen nojaavia palveluja paitsi valtion ja muun julkisen hallinnon asiakkaille myös muille organisaatioille ja yksityiselle sektorille.

Jotta esityksen mukaisesti liikelaitokseksi siirtyminen olisi mahdollista, tarkoituksena on vielä vuoden 1994 aikana siirtää tutkimustoiminta Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin niin, että ainoastaan tuotekehittelyyn tai asiakkaiden tilauksiin perustuva tutkimustoiminta jäisi kehittämiskeskukseen. Toimenpiteen tavoitteena on eriyttää koulutus ja konsultointi sekä laajempia tavoitteita palveleva tutkimustoiminta selkeästi toisistaan. Palvelutoiminta on tarkoitettu keskittämään kehittämiskeskukseen ja tutkimustoiminta korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin. Valtiovarainministeriö vastaisi viranomaistehtävien hoitamisesta.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta muodostetaan valtiovaraministeriön hallinnonalalle yleislaissa tarkoitettu liikelaitos, joka olisi nimeltään Hallinnon kehittämiskeskus.

Hallinnon kehittämiskeskukseen toimiala, tehtävät ja toiminta valtioon ja muuhun julkishallintoon sekä yksityiseen sektoriin nähden säilyisivät nykyisen kaltaisina. Ehdotukseen tai muihin säädöksiin ei sisälly säännöksiä Hallinnon kehittämiskeskukseen yksinoikeudesta tai erityisasemasta koulutus-, konsultointi- ja hallinnon muiden yleisten kehittämisspalvelujen tuottajana. Hallinnon kehittämiskeskus toimisi näin ollen edelleen toimialansa luonteen mukaisessa kilpailutilanteessa muiden kehittämiss- ja koulutuspalveluja tuottavien organisaatioiden sekä virastojen ja laitosten kanssa.

Hallinnon kehittämiskeskukseen talous irrotettaisiin valtion talousarviosta. Kehittämiskeskus voisi, tosin talousarviossa määritellyn toimivallan puitteissa, ottaa lainaa sekä tehdä investointeja koskevia päätöksiä. Kehittämiskeskuksella olisi oma kassatalous.

Keskeinen esityksen aiheuttama muutos Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen nykyiseen toimintaan verrattuna olisi siihen kohdistuvan ulkoisen ohjauksen selkeytyminen ja taloudellisen ja tulosvastuun korostuminen. Tämä kos-

kisi myös niitä palveluja, joiden tuottaminen on tähän saakka rahoitettu talousarvioon otetulla määrärahalta.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen siirtymässä yleislain mukaisesti liikelaitokseksi valtioneuvosto päättää valtion talousarvioon sisältyvän valtuutuksen nojalla laitoksen hallintaan siirrettävästä valtion omaisuudesta sekä siitä, mikä osa omaisuudesta merkitään laitoksen peruspääomaksi, muuksi omaksi pääomaksi tai lainaehdoin annetuksi. Siirtyminen tapahtuu Hallinnon kehittämiskeskuselle määriteltävän aloittavan taseen avulla. Yleistavoitteena aloitettavaa tasetta määriteltäessä pidetään mahdollisimman tasapainoisen ratkaisun aikaansaamista liikelaitoksen, toimialan, valtiontalouden ja asiakkaiden kannalta.

Hallinnon kehittämiskeskukseen hallintaan on tarkoitus siirtää Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen käytössä nykyisin olevat koneet ja kalusto. Sen sijaan kehittämiskeskukseen käytössä olevia kiinteistöjä ei ole tarkoitus siirtää liikelaitokselle. Kehittämiskeskuselle siirtyisi oikeus myynti- ja muiden lyhytaikaisten saamisten perimiseen sekä velvollisuus osto- ja muiden lyhytaikaisten velkojen maksamiseen. Erotuksen kehittämiskeskus tilittäisi valtiolle.

Käyttöomaisuus arvostettaisiin käypään arvoon, jonka arvioidaan olevan vuoden 1994 lopussa noin 1,9 miljoonaa markkaa. Hallinnon kehittämiskeskuselle siirtyvien myynti- ja muiden saamisten arvioidaan olevan noin 1,9 miljoonaa markkaa ja lyhytaikaisten velkojen noin 1,9 miljoonaa markkaa.

Aloittavan taseen peruspääomaksi merkittäisiin 0,6 miljoonaa markkaa. Muuksi omaksi pääomaksi merkitään 1,3 miljoonaa markkaa.

Esityksen tavoitteena on saattaa Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen toimintaedellytykset vastaamaan alan muiden yritysten toimintaa ja taloutta sekä sitä kautta parantaa Hallinnon kehittämiskeskukseen palvelu- ja kilpailukykyä. Uudistuksesta johtuva ohjauksjärjestelmän muutos ja hallinto-menettelyjen keveneminen lisäävät tuottavuutta ja joustavuutta. Konkreettisia taloudellisia vaikutuksia aiheuttaa omasta kassataloudesta (korkokulut ja -tuotot), tuottovaatimuksesta, käyttö pääoman

korkorasituksesta, investointien rahoitustavan muutoksesta sekä siirtymävaiheen taloudellisista järjestelyistä aloittavassa taseessa (lainojen lyhennykset ja korot) sekä vuonna 1995 tapahtuvasta vuoden 1994 saamisten ja velkojen erotuksen tuloutuksesta valtiolle.

Aloittava tase luo edellytykset toiminnan kehittämiseen kannattavalta pohjalta. Laskelmat osoittavat myös, että Hallinnon kehittämiskeskusella on alkuvuosien jälkeen edellytykset liiketaloudellisesti kannattavaan toimintaan.

Yleislain mukaisesti valtion talousarvion luku- ja kuperusteluissa esitetään eduskunnan hyväksyttäväksi Hallinnon kehittämiskeskukseen palvelu- ja muut toimintatavoitteet. Samalla annetaan eduskunnalle tiedoksi valtioneuvoston Hallinnon kehittämiskeskuselle alustavasti asettama tulostavoite.

Vuonna 1995 valtiolle aiheutuisi tuloja Hallinnon kehittämiskeskukseen valtiokonttorille maksamista eläkemaksuista, valtion lyhytaikaisen lainan koroista ja lyhennyksistä sekä rakennushallinnolle maksamista vuokrista.

Vuonna 1995 valtiolle aiheutuisi menoja valtiokonttorin maksamista Hallinnon kehittämiskeskukseen henkilöstön eläkkeistä. Kehittämiskeskus kattaisi tulo- ja kulu- ja vuokra- ja vuokratuloja vastaavan osan kiinteistö- ja vuokratuloistaan. Opetustilojen vuokraan myönnettäisiin vuosittain avustusta. Menettely noudattaisi toimialan tukijärjestelmiä.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Liikelaitos uudistus parantaa Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen ulkoista ohjausta. Hallinnon kehittämiskeskukseen toimintaa johtaisivat eduskunnan ja valtioneuvoston asettamien toiminta- ja tulostavoitteiden puitteissa hallitus ja toimitusjohtaja. Kehittämiskeskusella olisi taloudellista tulosta, palvelutasoa ja muita toimintatavoitteita koskeva tulosvastuu. Toisaalta liikelaitokselle annettaisiin laaja valta järjestää toiminta ja hallinto asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallinnon kehittämiskeskukseen ylin hallinto järjestettäisiin yleislain mukaisesti. Laitosta johtaisi valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämä hallitus. Valtioneuvosto nimittäisi laitoksen toimitusjohtajan. Hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävistä säädetään yleislaissa. Koska laitoksen hallitus päättäisi

yleislain mukaan laitoksen hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisesta järjestämisestä, ehdotetussa laissa ei ole säännöksiä Hallinnon kehittämiskeskukseen hallinnosta.

Yleislain mukaan hallituksen jäsenenä tulee olla henkilöstön edustaja. Muutoin hallituksen tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta annettaisiin tarkempia määräyksiä asetuksella. Tarkoituksena on, että Hallinnon kehittämiskeskukseen toimitusjohtaja on hallituksen jäsen.

Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen henkilöstö on työsuhteista lukuun ottamatta viittä virkasuhteista henkilöä. Nykyinen henkilöstö, yhteensä 80 henkilöä, siirtyisi uuden liikelaitoksen palvelukseen. Työsopimussuhteinen henkilöstö säilyttäisi aikaisempiin palvelussuhteisiin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Virkasuhteiset otettaisiin työsopimussuhteisiin tehtäviin.

5. Asian valmistelu

Valtioneuvoston 17 päivänä kesäkuuta 1993 tekemässä periaatepäätöksessä toimenpiteistä keskushallinnon ja aluehallinnon uudistamiseksi on kannanotto, jonka mukaan Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen palvelut liikelaitostetaan tai yhtiöitetään vuonna 1995.

Valtiovarainministeriö asetti 9 päivänä maaliskuuta 1993 työryhmän, jonka tehtävänä oli

selvittää, millä edellytyksillä Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen palvelutoimintoja voidaan liikelaitostaa tai yhtiöittää vuonna 1995, sekä laatia ehdotus tarvittavaksi lainsäädännöksi. Valtiovarainministeriön edustajien lisäksi työryhmässä ovat olleet kehittämiskeskukseen ja sen henkilöstön edustajat.

Työryhmän mietinnössä (VM 1993:20) todetaan Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen palvelutoimintojen soveltuvan hyvin liikelaitostettaviksi tai yhtiötettäväksi jo vuonna 1995.

Työryhmän työskentelyn jälkeen Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen liikelaitostamista koskevaa selvitystyötä on jatkettu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Valmistelun tuloksena laaditusta luonnoksesta on järjestetty kuulemistilaisuus, johon olivat kutsuttuina Valtionhallinnon kehittämiskeskukseen lisäksi opetusministeriö, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen konsulttitoimistojen liitto SKOL ry, Liikkeenjohdon instituutin säätiö rs sekä keskeiset valtion henkilöstöä edustavat työmarkkinajärjestöt.

Hallituksen esitys perustuu valtiovarainministeriön asettaman työryhmän ehdotuksiin sekä asian jatkovalmisteluun. Kuulemistilaisuudessa esitetyt lakiehdotuksen yksityiskohtia koskevat huomautukset on pyritty ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon esitystä valmisteltaessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Hallinnollinen asema.* Hallinnon kehittämiskeskukseen sovellettaisiin yleislakia, joka edellyttää kunkin sen piiriin siirrettävän laitoksen osalta lisäksi laitospohtaisen lain säätämistä.

2 §. *Toimiala ja tehtävät.* Hallinnon kehittämiskeskukseen toimiala ehdotetaan säilytettäväksi pääosin nykyisen sisältöisenä. Kehittämiskeskus olisi täydennyskoulutus-, konsultointi- ja muita kehittämispalveluja tuottava laitos. Kehittämiskeskus voisi tuottaa myös näihin palveluihin läheisesti liittyviä muita palveluja.

Hallinnon kehittämiskeskukseen erityisenä tehtävänä olisi kehittää valtion ja muun julkis-

sen hallinnon johtamisen ja yleishallinnon, kuten kansainvälisen toiminnan sekä talous- ja henkilöstöhallinnon menetelmiä. Palvelutoiminta perustuisi varsinkin tämän alueen erityisasiantuntemukseen ja sen jatkuvaan ylläpitoon ja kehittämiseen. Kehittämiskeskus voisi edelleen toimia sekä kotimaassa että ulkomailla. Yksityisille tahoille voitaisiin edelleen järjestää täydennyskoulutusta, joka perustuu julkista hallintoa koskevaan asiantuntemukseen.

Asetuksella Hallinnon kehittämiskeskusselle voitaisiin antaa muita, sen toimialaan soveltuvia tehtäviä.

3 §. *Lainanotto.* Yleislain 8 §:n 1 momentin mukaan liikelaitos saa ottaa toimitusluottoa sekä lainaa, jonka takaisinmaksuaika on alle vuoden. Liikelaitos saa saman pykälän 2 mo-

mentin mukaan ottaa pitkäaikaista lainaa, jos laitoskohtaisessa laissa sille on annettu tähän oikeus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Hallinnon kehittämiskeskukselle tämä oikeus. Yleislain 8 §:n 2 momentissa säädetyllä pitkäaikaisella lainalla tarkoitetaan lainaa, jonka takaisinmaksuaika on vähintään yhden vuoden pituinen. Kehittämiskeskuksen kannalta on tärkeää saada ottaa pitkäaikaista lainaa etenkin kansainvälisten palvelujen tuottamiseksi tarvittavien investointien rahoittamiseksi. Lainanotto tapahtuisi yleislain mukaisesti valtioneuvoston asettamien rajojen ja ehtojen puitteissa.

4 §. *Valtiovarainministeriön ratkaistavat asiat.* Pykälässä on säännös niistä valtiovarainministeriön tehtävistä, jotka ministeriö yleislain ratkaisuvallan siirtoa koskevan säännöksen nojalla voisi ratkaista. Valtiovarainministeriö päättäisi Hallinnon kehittämiskeskuksen palvelutavoitteista ja muista toimintatavoitteista eduskunnan hyväksymissä rajoissa. Tarkoituksena on, että valtiovarainministeriö voisi tarvittaessa täsmentää kehittämiskeskukselle asetettuja tavoitteita. Valtiovarainministeriö päättäisi myös kehittämiskeskuksen tulostavoitteesta ja tarvittaessa sen osista. Valtiovarainministeriö tekee nämä päätökset kehittämiskeskuksen tulos- ja rahoitussuunnitelman käsittelyn yhteydessä ja tarvittaessa myös muulloin.

5 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälässä toodetaan hallitusmuodon 28 §:stä johtuva toimivalta antaa tarvittaessa lain täytäntöönpanosta säännöksiä asetuksella.

6 §. *Voimaantulo.* Pykälässä olisi säännökset lain voimaantulosta.

7 §. *Siirtymäsäännökset.* Hallinnon kehittämiskeskus jatkaisi 1 momentin mukaan nykyisen Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toimintaa. Siirtymähetkellä voimassa olevat toimeksiantosopimukset ja muut sitoumukset säilyisivät ennallaan ja Hallinnon kehittämiskeskus vastaisi velvoitteista edelleen.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen koko

henkilöstö siirtyisi liikelaitoksen palvelukseen. Työsopimussuhteinen henkilöstö säilyttäisi 2 momentin nojalla oikeutensa ja velvollisuutensa. Virkasuhteinen henkilöstö otettaisiin työsopimussuhteisiin tehtäviin.

Hallinnon kehittämiskeskus hoitaisi Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen vuoden 1994 toimintaan kohdistuvat tilivirastolle kuuluvat tilinpitotehtävät.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetun lain 5 §:n nojalla annettaisiin asetus Hallinnon kehittämiskeskukselta. Asetuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset lähinnä kehittämiskeskuksen tehtävistä sekä sen lisäksi, mitä yleislaissa on säädetty, hallituksen eräistä tehtävistä.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Samasta ajankohdasta ehdotetaan kumottavaksi voimassa oleva laki Valtionhallinnon kehittämiskeskukselta.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin voitaisiin ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

4. Säättämisyjärjestys

Ehdotuksen mukainen laki voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Liikelaitosuudistuksen edellyttämät hallitusmuodosta poikkeavat säännökset sisältyvät yleislakiin, joka on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Hallinnon kehittämiskeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Hallinnollinen asema

Hallinnon kehittämiskeskus on valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimiva liikelaitos.

Hallinnon kehittämiskeskukseen sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87), jollei tässä laissa toisin säädetä.

2 §

Toimiala ja tehtävät

Hallinnon kehittämiskeskuksen tehtävänä on tuottaa julkisen hallinnon erityisasiantunteemukseen perustuvaa täydennyskoulutusta ja konsultointi- ja muita kehittämispalveluja sekä niihin liittyviä muita palveluja.

Asetuksella voidaan Hallinnon kehittämiskeskukseksi antaa myös muita sen toimialaan soveltuvia tehtäviä.

3 §

Lainanotto

Hallinnon kehittämiskeskus saa ottaa toimintaansa varten valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa.

4 §

Valtiovarainministeriön ratkaistavat asiat

Valtion liikelaitoksista annetun lain 11 §:n 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettut asiat ratkaisee valtiovarainministeriö.

5 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tällä lailla kumotaan Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta 30 päivänä tammikuuta 1987 annettu laki (110/87) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Toimenpiteisiin tämän lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

7 §

Siirtymäsäännökset

Valtionhallinnon kehittämiskeskukseksi kuuluvat oikeudet ja velvoitteet siirtyvät Hallinnon kehittämiskeskuskelle.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen virat lakkaavat tämän lain tullessa voimaan. Henkilöstö siirtyy tässä laissa tarkoitetun Hallinnon kehittämiskeskuksen palvelukseen. Työsopimussuhteinen henkilöstö säilyttää aikaisempaan palvelussuhteeseensa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Virkasuhteinen henkilöstö otetaan työsopimussuhteisiin tehtäviin.

Hallinnon kehittämiskeskus hoitaa vuoden 1994 toimintaan kohdistuvat, Valtionhallinnon kehittämiskeskuskelle tilivirastona kuuluvat tilinpitotehtävät.

Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

